

BÖLÜM 17

İNTRAPARTUM DÖNEMDE KANITA DAYALI UYGULAMALAR DOĞRULTUSUNDA DESTEKLEYİCİ HEMŞİRELİK BAKIMI

Esra ÇEVİK¹

Emre YANIKKEREM²

GİRİŞ

İntrapartum dönemde bakım doğumun birinci, ikinci, üçüncü evreleri ile doğum sonrası süreçte anne ve yenidoğana yönelik girişimleri içermektedir^(1,2). Doğum eyleminin gerçekleştiği intrapartum dönem anne ve fetus sağlığı açısından oldukça önemli bir dönemdir^(1,2,3). Bununla birlikte intrapartum dönem sosyal ve çevresel faktörlerden etkilenen, birbiriyle ilişkili bir dizi psikolojik ve fizyolojik değişiklikleri içeren kadınlar için önemli bir yaşam deneyimidir⁽⁴⁾. Dünya Sağlık Örgütü intrapartum dönemde uygulanacak bakımın; bütüncül, kadın merkezli, insan haklarına ve kanıta dayalı olarak yapılması gerektiğini belirtmektedir. Bununla birlikte doğum eyleminin anne bebek için güvenli olarak gerçekleştirilmesinin yanı sıra kadınlar ve aileleri için olumlu bir doğum deneyimi yaşamalarının da çok önemli olduğunu vurgulamaktadır^(1,5).

Kadının yaşamış olduğu doğum deneyimi doğumun önemli bir sonucu olmakla birlikte⁽⁴⁾ kadının ve bebeğin gelecekteki sağlığını, eşi ile olan ilişkisini etkilemektedir^(4,6). Olumlu bir doğum deneyimi kadınlarda başarı duygusunun gelişmesine, pozitif benlik saygısına, annelik rolüne adaptasyon sürecinin hızlanmasına ve kadınların kendilerini psikolojik olarak daha iyi hissetmesine neden olmaktadır⁽⁴⁾. Literatürde olumsuz bir doğum deneyiminin ise doğum sonrası depresyon^(4,7), anksiyete⁽⁷⁾, posttravmatik stres bozukluğu, doğum korkusu, küretaj⁽⁸⁾ ve sezaryen isteğinde artışa neden olurken⁽⁷⁾, yenidoğan ihmali ve istismarı, cinsel disfonksiyon⁽⁸⁾ ve emzirme üzerinde olumsuz etkileri olduğu belirtilmektedir. Ayrıca olumsuz doğum deneyiminin anne ve çocuk ilişkisi açısından yaşam boyu olumsuz psikolojik etkilerinin olduğu belirtilmektedir⁽⁴⁾. Doğum deneyimi, doğum eyleminin seyri, yaşanan komplikasyonların varlığı, kadının ağrı deneyimi, destekleyici bakım alma durumu, doğumda kadının kontrol duygusu ve doğuma ilişkin beklentilerinden etkilenmektedir⁽⁶⁾.

¹ Öğr. Gör., Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, esracevik@outlook.com.

² Doç. Dr., Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, emrenurse@hotmail.com

ne daha fazla gülümserler ve bebekleri ile daha fazla konuşurlar⁽¹¹⁾, emzirmenin daha erken başladığı ve daha uzun süre sürdürüldüğü⁽⁴⁷⁾, yenidoğanın yoğun bakım ünitesine alınma oranının ve hastanede kalma süresinin azaldığı belirtilmektedir^(10,11,21,41).

SONUÇ

İntrapartum dönemde destekleyici hemşirelik bakımının verilmesi anne, bebek sağlığı ve doğum sürecine olumlu etkileri olduğu görülmektedir^(21,26,40,41). Kadınların olumlu doğum deneyimi yaşamalarının sağlanması oldukça önemlidir^(20,21). Kadınların doğum eylemi boyunca isteklerini söyleme konusunda cesaretlendirilmesi, doğum ünitelerinde rahat bir fiziksel bir ortamın sağlanması, kadının karar alma sürecine katılımı ve süreç hakkında yeterli bilgilendirme yapılması⁽⁷⁾, psikolojik gereksinimleri doğrultusunda destek verilmesi^(7,20) ve bu desteğe eş katılımının sağlanması oldukça önemlidir⁽⁷⁾. Kadınlara sunulan intrapartum dönemdeki destekleyici bakım gebelerin fiziksel ve duygusal gereksinimlerini karşılamada ve yaşadıkları stres ile baş etmelerinde önemli bir yere sahip olup⁽⁴⁾, sağlık profesyonellerinin intrapartum süreç boyunca gebelere bütüncül destekleyici bakım sunması önem taşımaktadır⁽²⁶⁾.

KAYNAKÇA

1. World Health Organization (2018). WHO recommendations Intrapartum care for a positive childbirth experience(s: 4-40).
2. Smith, CA, Levett, KM, Collins, CT. Massage, reflexology and other manual methods for pain management in labour. Cochrane Database Syst Rev, 2018;(3):CD009290.
3. Kaya, N, Demirel, G. İntrapartum perine masajı uygulamasına güncel bakış. Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2018;3(1), 33-40.
4. Nielsen, JH, Overgaard, C. Healing architecture and Snoezelen in delivery room design: a qualitative study of women's birth experiences and patient-centeredness of care, BMC Pregnancy Childbirth. 2020; 20(1), 1-11.
5. Oudeck, M. Healthy Birth Practice 2: Walk, Move Around, and Change Positions Throughout Labor. J Perinat Educ. 2019;28(2), 81-87. doi: 10.1891/1058-1243.28.2.81.
6. Aune, I, Amundsen, HH, Skaget Aas, C. Is a midwife's continuous presence during childbirth a matter of course? Midwives' experiences and thoughts about factors that may influence their continuous support of women during labour. Midwifery, 2014;30(1), 89-95. doi:10.1016/j.midw. 2013.02.001.
7. Overgaard, C, Fenger-Grøn, M, & Sandall. The impact of birthplace on women's birth experiences and perceptions of care, *Social science & medicine*, 2012;74(7), 973-981.
8. Boz, İ, Akgün, M, Duman, F. Gebelerin Doğum Eyleminde Algıladıkları Destekleyici Bakım ile Doğum Algıları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. *Jinekoloji Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*, 2019; 16(4), 187-190.
9. The American Congress of Obstetricians and Gynecologists Committee Opinion (2019). Pain relief during labor, No:295. <http://www.acog.org/Resources-And-Publications/Committee-Erişim tarihi 01.04.2020>.

10. Bohren, MA, Hofmeyr, GJ, Sakala, C. Continuous support for women during childbirth. *Cochrane Database of Systematic Reviews*.2017; (7).
11. Karaçam, Z, Akyüz, EÖ. Doğum eyleminde verilen destekleyici bakım ve ebe/hemşirenin rolü. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 2011;19(1): 45-53.
12. Hodnett, ED, Gates, S, Hofmeyr, GJ. Continuous support for women during childbirth. *The Cochrane Database of Systematic Reviews*. 2012;10. CD003766.doi:10.1002/14651858.CD003766.pub4
13. Isbir, G, Serçekus, P. The Effects of intrapartum supportive care on fear of delivery and labor outcomes: A single-blind randomized controlled trial. *Journal of Nursing Research*, 2017; 25(2): 112-119.
14. Barrett, SJ, Stark, MA. Factors associated with labor support behaviors of nurses. *The Journal of Perinatal Education*. 2010;19(1): 12-18. doi:10.1624/105812410X481528.
15. Nikula P, Laukkala H, Pölkki T. Mothers' Perceptions of Labor Support. *MCN Am J Matern Child Nurs* 2015;40(6), 373-80.
16. Sağlık İstatistikleri Yıllığı Haber Bülteni (2018). T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü (s:2).
17. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2018/rapor/TNSA2018_ana_Rapor.pdf (s:12), (Erişim Tarihi:09.01.2021).
18. Wolf, MF, Shnaider, O, Sharabi, L. Optimal continuous support accompanying labor-the midwives' and laboring women's point of view. *Israel journal of health policy research*, 2019;8(1), 27.
19. Bayrı Bingöl, F, Demirgöz Bal, M, Esencan Yılmaz, T. Doğum Sürecinde Gebelere Verilen Fiziksel Desteğin Doğum Sonuçlarına Etkisinin Değerlendirilmesi. *JAREN*, 2020; 6(3), 506-513. Doi:10.5222/jaren.2020.52724.
20. Pinar, S. E, Demirel, G. The effect of therapeutic touch on labour pain, anxiety and child-birth attitude: A randomized controlled trial. *European Journal of Integrative Medicine*, 2021; 41, 101255.
21. Bahri, N, Vafae-Najar, A, Ebrahimipour, H. Quality of Labor Support during Labor. *Patient Saf Qual Improv*.2014; 2(1), 58-64.
22. Sleutel, MR. Intrapartum nursing: integrating Rubin's framework with social support theory. *Journal of Obstetric, Gynecologic, & Neonatal Nursing*, 2003; 32(1),76-82.
23. Hodnett, ED, Gates, S, Hofmeyr, GJ. Continuous support for women during childbirth. *Cochrane Database of Systematic Reviews*. 2007; (3). doi:10.1002/14651858. CD003766. pub2.
24. Adams, ED, Bianchi, AL. A practical approach to labor support. *Journal of Obstetric, Gynecologic, & Neonatal Nursing*.2008; 37, 106-115.
25. Narman, E. Doğumda algılanan destekleyici bakım ile doğum ağrısı arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*, Ebelik, Yüksek Lisans Tezi (Danışman: Dr.Öğ.Üyesi D.B. Ertürk). Tokat, 2019.
26. Fathi Najafi T, Latifnejad Roudsari R, Ebrahimipour H. The best encouraging persons in labor: A content analysis of Iranian mothers' experiences of labor support. *PLoS One*. 2017 6;12(7),e0179702. doi: 10.1371/journal.pone.0179702. PMID: 28683112; PMCID: PMC5499987.
27. Oveysi, M. Doğumda algılanan destekleyici bakım ve memnuniyet düzeyi arasındaki ilişki. *Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi (Danışman: Doç. Dr.S.E. Apay). Erzurum, 2018.
28. Taşkın, L. (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. Doğum Eyleminde izlem ve Bakım içinde (S.316-340). Ankara. Akademisyen Kitabevi.
29. Cicek, Ö, Mete S. Women's Expectations from Delivery Nurses of Vaginal Birth: A Qualitative Study. *International Journal of Caring Sciences*, 2018; 11(2), 831-839.
30. Kobayashi S, Hanada N, Matsuzaki M. Assessment and support during early labour for improving birth outcomes. *Cochrane Database of Systematic Reviews*. 2017;(4).
31. Çiçek Ö. Doğum eyleminde uygulanan hemşirelik bakımının doğum korkusu, ağrısı,

- doğum süresi ve memnuniyete etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü*, Doktora Tezi (Danışman: Prof. Dr. S. Mete). İzmir, 2016.
32. Hanada N, Matsuzaki M, Ota E, Mori R. Psychosocial and educational interventions in latent phase or early labour for improving birth outcomes. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, 2015; (2).
33. Çakıl AN. Travaydaki gebelere verilen destekleyici hemşirelik bakımının annelik hüznü ve doğum deneyiminden memnuniyet üzerine etkisi. *Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü*, Doktora Tezi (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi E.Bayraktar). Kayseri, 2018.
34. Türkmen, H, Oran, NT. Massage and heat application on labor pain and comfort: A quasi-randomized controlled experimental study. *Explore*.2020;(1),1-8.
35. Uzel HG, Yanikkerem E. İntrapartum dönemde kanıta dayalı uygulamalar: doğum yapan kadınların tercihleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2018; 11(1): 26-34.
36. Simkin, P, Bolding, A. Update on nonpharmacologic approaches to relieve labor pain and prevent suffering. *J Midwifery Womens Health* 2004; 49, 489–504.
37. Topçu, İ, Dişsiz, M. Doğum Eyleminde Kullanılan Manipülatif ve Beden Temelli Tamamlayıcı-Alternatif Yöntemler. *Hemşirelik Bilimi Dergisi*, 2018; 1(2), 33-37.
38. Acavut, G, Güvenç, G. Doğum eylemi ile ilişkili perine travmalarının azaltılmasına yönelik yaklaşımlar. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 2020; 7(2), 125-130.
39. Koyucu, GR, Demirci N. Doğumun İkinci Evresinde Kullanılan İkınma Tipleri: Literatür Gözden Geçirme Çalışması, *JAREN*, 2016; 2(1), 33-39.
40. Hodnett ED, Gates S, Hofmeyr GJ, Sakala C. Continuous support for women during childbirth. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, 2013; (7). CD003766. doi:10.1002/14651858. CD003766.pub5.
41. Desmawati, D, Kongsuwan, W, Chatchawet, W. The Effects of Childbirth Preparation Nursing Intervention Integrating Islamic Praying Program on Duration of Labor and Neonatal Outcomes in Primiparous Muslim Women. *Walailak Journal of Science and Technology (WJST)*, 2020; 17(10), 1048-1059.
42. Gupta, JK, Sood, A, Hofmeyr, GJ. Position in the second stage of labour for women without epidural anaesthesia. *Cochrane database of systematic reviews*, (2017); (5).
43. Erdogan, SU, Yanikkerem, E, Goker, A. Effects of low back massage on perceived birth pain and satisfaction. *Complementary therapies in clinical practice*, 2017; 28, 169-175.
44. Aktaş, S, Öztürk C H. Doğum Merkezleri: Kanada İzlenimleri *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2019; 8(4), 474- 480.
45. Kaçar, N. Doğum Ağrısının Yönetiminde Farmakolojik Olmayan Ebelik Uygulamaları. *Bandırma Onyed Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 2020;2(2), 113-130.
46. Thomson, G, Feeley, C, Moran, VH. Women's experiences of pharmacological and non-pharmacological pain relief methods for labour and childbirth: a qualitative systematic review. *Reproductive health*, 2019;16(1),71.
47. Kaçar, N, Yazıcı, S. Ebe tarafından verilen sürekli doğum desteğinin mesleki ve obstetrik sonuçlara etkisi. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2020; 3(3), 214-224.